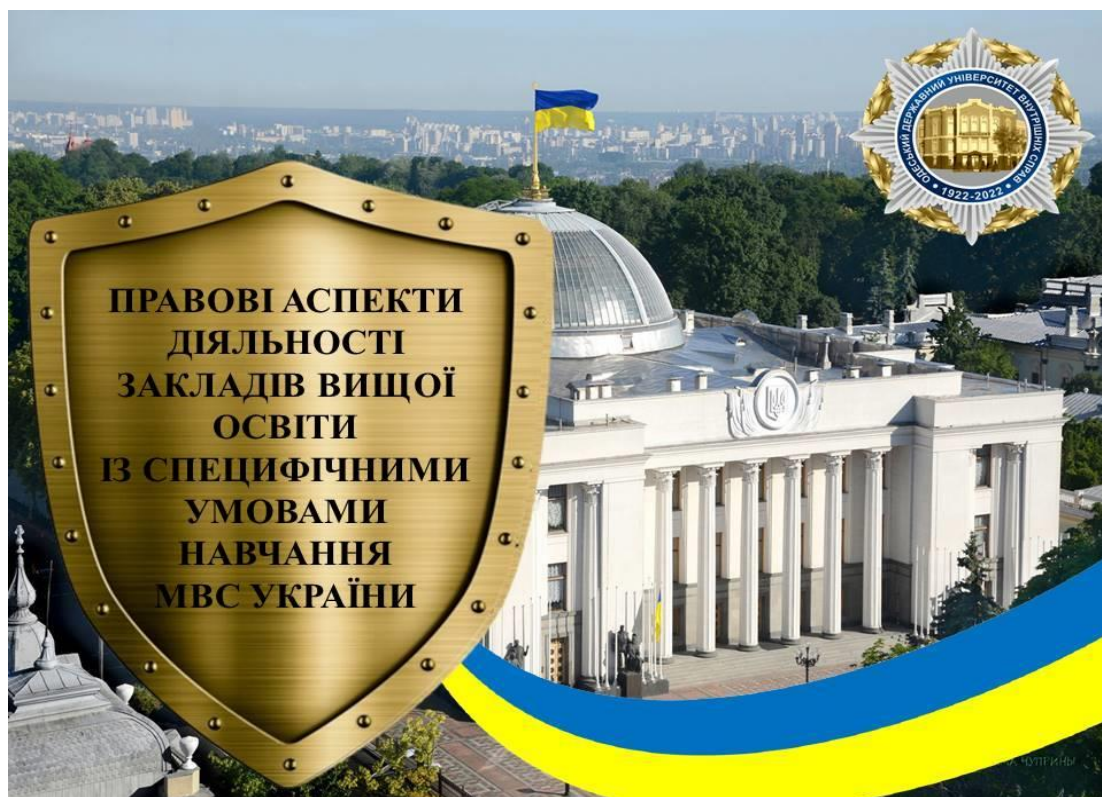
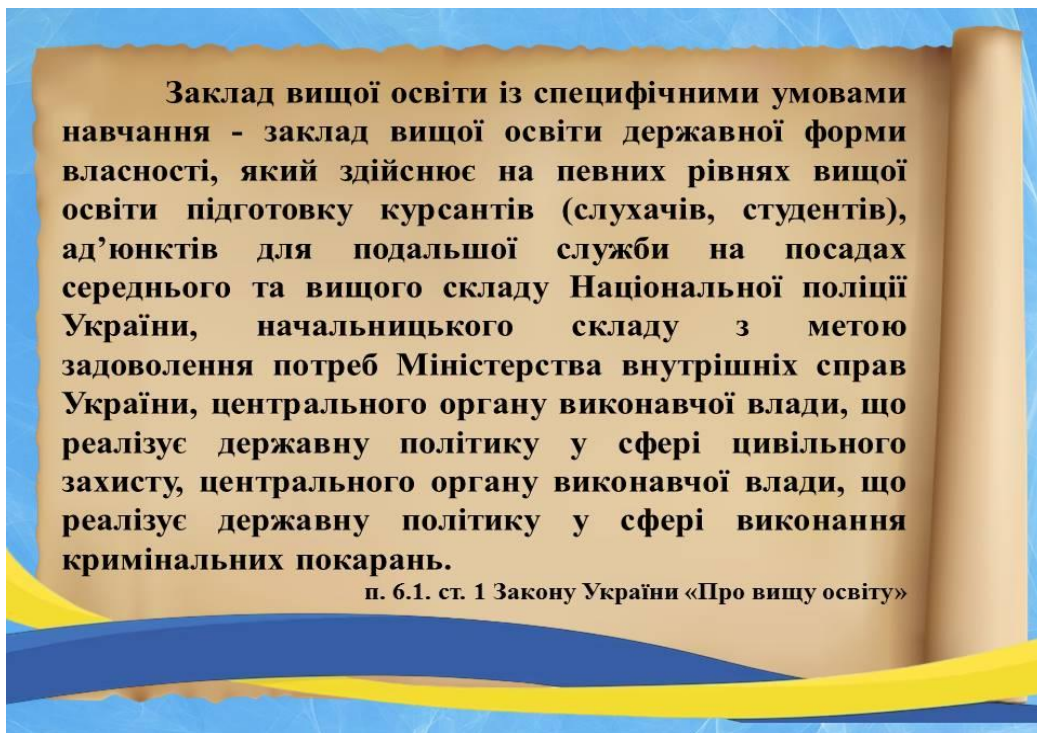

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МВС УКРАЇНИ

Заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання являють собою заклади вищої освіти державної форми власності, які здійснюють на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах середнього та вищого складу Національної поліції України, начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Таким чином, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання є різновидом та рівноправним елементом всієї системи закладів вищої освіти в Україні.

Правова регламентація діяльності закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання має трирівневу структуру. Перший рівень складають Закони України, такі, як Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

17 грудня 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон України № 1986–ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки». Вказаний Закон передбачає внесення певних змін та доповнень до чинного законодавства, зокрема до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» в частині визначення статусу та особливостей функціонування закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання. Зокрема, закріплено право державних органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, своїми нормативно-правовими актами встановлювати особливі вимоги їх діяльності. Окремі напрями підлягають погодженню із центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Другий рівень правової регламентації статусу та особливостей функціонування закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання складають підзаконні акти Міністерства освіти і науки України та Міністерства внутрішніх справ України. При цьому, відомчі нормативні акти МВС України ні в якому разі не йдуть у суперечність із законодавством у галузі вищої освіти. Реалізуючи свої повноваження, державні органи, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, лише

деталізують особливості їх правового статусу у відомчих нормативних актах. Так, наказом МВС України від 14.02.2008 р. № 62 було затверджено Положення про вищі навчальні заклади МВС, яке є чинним і сьогодні.

Разом із тим, 29 листопада 2022 р. наказом МВС України № 778 утворено робочу групу з питань приведення нормативно-правових актів МВС у відповідність до Закону України «Про вищу освіту». Результатом роботи зазначеної робочої групи стало розроблення проекту Положення про заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, які належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України. Вказаний проект Положення структурно складається з семи розділів: загальні положення; завдання і повноваження ЗВО МВС; структура ЗВО МВС; управління ЗВО МВС; учасники освітнього процесу; фінансово-економічні відносини в діяльності ЗВО МВС; міжнародне співробітництво. В документі закріплюється, що заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання, який належить до сфери управління МВС — заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах середнього та вищого складу Національної поліції України, начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ

України та інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України. При цьому, заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання, який належить до сфери управління МВС, має статус юридичної особи і діє на підставі статуту. В проєкті Положення зазначено, що МВС України, крім повноважень, визначених статтями 13 і 15 Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про Національну поліцію»: визначає основні напрями розвитку освітньої, наукової та науково-технічної діяльності ЗВО МВС; визначає цільові показники діяльності ЗВО МВС; здійснює організаційно-методичне супроводження освітнього процесу; формує перелік спеціалізацій підготовки здобувачів освіти у ЗВО МВС; вивчає, аналізує та узагальнює результати освітньої та наукової діяльності, розробляє пропозиції із зазначених питань; затверджує порядок добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до ЗВО МВС; розподіляє державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів між ЗВО МВС; встановлює особливості формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти; затверджує особливості практичної підготовки осіб, які здобувають вищу освіту у ЗВО МВС; організовує персональний розподіл випускників, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням; затверджує голів екзаменаційних комісій з проведення атестації здобувачів вищої освіти; проводить моніторинг ефективності та успішності професійної діяльності випускників ЗВО МВС; встановлює особливості порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗВО МВС; затверджує порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів, слухачів, ад'юнктів (аспірантів), докторантів, які навчаються у ЗВО МВС; визначає порядок забезпечення обов'язковим для носіння форменим одягом у ЗВО МВС; встановлює вимоги до кандидатів на посади керівників ЗВО МВС, їх структурних підрозділів, а також порядку їх призначення; призначає та звільняє з посад ректорів, перших проректорів і проректорів; встановлює особливі вимоги щодо кандидатів на посади

науково-педагогічних (педагогічних) та наукових працівників ЗВО МВС; затверджує нормативи чисельності курсантів, слухачів, ад'юнктів (аспірантів), які навчаються у ЗВО МВС, на одну посаду науково-педагогічного працівника; організовує облік, відрядження та погоджує призначення (перепризначення) на посади у ЗВО МВС поліцейських відповідно до переліку посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях; порушує клопотання щодо призначення премій, стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України тощо; реалізує у межах своїх повноважень антикорупційні заходи у ЗВО МВС тощо.

У свою чергу, треті рівень правової регламентації статусу та особливостей функціонування закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання складають локальні акти, які розроблюються та приймаються самими закладами вищої освіти. До таких актів, зокрема, можна віднести (як приклад): Статут ЗВО; Стратегію розвитку; Положення (про організацію освітнього процесу; про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти; про порядок реалізації права на академічну мобільність; про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; про практичну підготовку

студентів, слухачів та курсантів; про вирішення конфліктних ситуацій; про курсантсько-студентське самоврядування; про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти тощо.

Слід наголосити, що на сьогодні заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання посідають важливе місце у наданні освітніх послуг у сфері вищої освіти.

**Професор кафедри
ОРД ФПФКП ОДУВС
кандидат юридичних наук,
професор**

Сергій АЛБУЛ

23.05.2023 р.

URL: <https://oduvs.edu.ua/news/правові-аспекти-діяльності-закладів/>